

22. søndag efter trinitatis

Salmer til 22. søndag efter trinitatis, den 31. oktober 2021

Dannemare kirke med nadver:

747 Lysets engel

292 Kærligheds og sandheds Ånd

34 Gud skal alting mage

Nadversalme: 474 Jesus Krist, du gav mig livet

773 Bliv hos os, når dagen hælder

Arninge kirke kl. 11.00 med dåb og nadver

747 Lysets engel

448 Fyldt af glæde

292 Kærligheds og sandheds Ånd

Nadversalme: 474 Jesus Krist, du gav mig livet

773 Bliv hos os, når dagen hælder

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus: Da kom Peter til Jesus og spurgte: »Herre, hvor mange gange skal jeg tilgive min broder, når han forsynder sig imod mig? Op til syv gange?« Jesus svarede ham: »Jeg siger dig, ikke op til syv gange, men op til syvoghalvfjerds gange. Derfor: Himmeriget ligner en konge, der ville gøre regnskab med sine tjenere. Da han begyndte på regnskaberne, blev en, der skyldte ti tusind talenter, ført frem for ham. Da han ikke havde noget at betale med, befalede hans herre, at han og hans kone og børn og alt, hvad han ejede, skulle sælges og gælden betales. Men tjeneren kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig det alt sammen. Så fik den tjeners herre medynk med ham og lod ham gå og eftergav ham gælden. Men da den tjener gik ud, traf han en af sine medtjenere, som skyldte ham hundrede denarer. Og han greb ham i struben og sagde: Betal, hvad du skylder! Hans medtjener kastede sig ned for ham og bad: Hav tålmodighed med mig, så skal jeg betale dig. Det ville han ikke, men gik hen og lod ham kaste i fængsel, indtil han fik betalt, hvad han skyldte. Da hans medtjenere nu så, hvad der var sket, blev de meget bedrøvede og gik hen og forklarede deres herre alt, hvad der var sket. Da kaldte hans herre ham for sig og sagde: Du onde tjener, al den gæld eftergav jeg dig, da du bad mig om det. Burde du så ikke også forbarme dig over din medtjener, ligesom jeg forbarmede mig over dig? Og hans herre blev vred og overlod ham til bødlerne, indtil han fik betalt alt, hvad han skyldte. Sådan vil også min himmelske fader gøre med hver eneste af jer, der ikke af hjertet tilgiver sin broder.«

[Matthæusevangeliet 18,21-35](#)

Prædikant: Henrik Gade Jensen

Da vore forfædre var vikinger, havde vi en anden måde at opfatte retfærdighed på.

Dengang skulle en uretfærdighed gengældes på samme vis.

Man kaldte det øje for øje, og tand for tand.

Det var en objektiv ansvarlighed, og ugerningen skulle kompenseres 1 til 1. Vi kalder i dag den slags retssystemer primitive eller gammeldags. Med rette.

X

I dag er det ikke således.

Vores retssystem bygger ikke på objektivt ansvar, men på subjektiv ansvarlighed. Dvs. man ser på gerningsmandens hensigt og vilje. I et moderne retssystem straffes eller vurderes hensigten, intentionen, forsættet. Det vi kalder skyld, eller på latin *culpa*.

Vi kender udtrykkene "uagtsomhed", som kan være grov, hvor vi burde have vidst hvad der ville ske, eller "simpel", hvor man mere er tilgivelig dum.

Alt sammen er forankret i en opfattelse af, at subjektet, personen, er bærer af skyld og ansvar. Og så er det tit en svær vurdering for domstole eller forsikringsselskaber at afgøre graden af skyld.

X

Forskellen på det gamle og det nye, skyldes Jesus.

Den store værdi, som individets hensigt og vilje og skyld pålægges, skyldes kristendommen.

X

Jesus lærer os, at vi skal tilgive. Ikke én gang, ikke syv gange, men uendeligt. Det betyder, at vi skal leve vores liv med hverandre ikke ved at pukke på vores ret, ikke

ved at millimeteropdele pligter i hjemmet og i samfundet, ikke ved at vi hele tiden skal gengælde hinanden 1 til 1.

Da hvert liv er af uendelig værdi, kan vi ikke sætte et tal på livet eller på et livs værdi.

Det betyder så også, at vi i princippet kan eller skal eller kan komme ud for at tilgive handlinger og forhold, som vi måske ikke bryder os om.

X

Men vi skal også hele tiden tænke på rækkefølgen.

Det er Gud, der tilgiver. Og som Guds børn skal vi tilgive hverandre.

Troede vi ikke på Gud, behøvede vi ikke at tilgive.

Så ville vores liv være et regnskab, et nøje ført regnskab med plusser og minusser. Du gør det, så skal jeg gøre gengæld. Alt gøres op i tjenester, vi skal levere i samme forhold til hinanden. Det kræver og udvikler forhærdede tidselgemytter. Tilgivelsens modsætning er forhærdelse, følelseskulde, hjerteløshed og kynisme.

Sådan er det også i mange af arbejdslivets og foreningslivets sammenhænge. Der kan vi ikke kun lade alt bero på kærligheden og tilgivelsen. Der skal selvfølgelig føres regnskaber, med tid og penge, til punkt og prikke.

x

Og det kender vi alle sammen.

Hvis vi lægger ud for wienerbrød til kaffen i en forening, eller køber noget på andres regning, ja, så skal vi altid have bonnen med, for bonnen er beviset på, at det er som det skal være.

I regnskab og bogholderi og med efterfølgende revision skal papirerne stemme. Alle udgifter bogføres med.

Men i det personlige, i familien og mellem venner og i forhold til mennesker vi kommer i berøring med, der skal vi være villige til at slå en streg over en fortrædelighed.

Som menneskelivet er uendeligt, er tilgivelsen det også. Den kan ikke gøres op i antal, syv eller 77, ikke kun praktiseres om onsdagen eller søndagen, men altid, hver dag, og vi skal tilgive hverandre helt, ikke kvart eller med forbehold.

Det betyder selvfølgelig ikke, at vi som mennesker kan gøre, hvad vi vil, og så forvente eller måske ligefrem stille krav om at få tilgivelse. På ingen måde.

Tilgivelse er noget, vi giver eller skænker, på samme måde som vi giver en gave.

Misbruges gaven får vi næppe den en anden gang.

Det handler dagens tekst om.

En herre tilgav sin tjener, men tjeneren fulgte ikke eksemplet, men forlangte til gengæld al gæld betalt af folkene under ham. Og det straffede herren.

At blive tilgivet betyder også at yde tilgivelse.

X

I sidste ende kommer al tilgivelse fra Gud.

Uden kristendommen var der ikke tilgivelse i verden. Så var verden hård, nådesløs og ubarmhjertig.

Så var vi tilbage i hedenskabet, hvor det kun gælder magten og retten, og som regel dikterede magten retten, og så bliver tilgivelse meningsløst ævl.

Sådan som verden i det meste af menneskehedens historie har været det. I antikkens Sparta, en krigerstat. I det gamle Rom, hvor man myrdede sine fjender og deres familie med. I vore forfædre, vikingernes samfund, hvor alt blev hævnnet minutiøst. Læs blot en islandsk saga: den handler ofte om at hævne enhver fortrædelighed, og det kan fortsætte i mange generationer.

Sådan er hedenske samfund: uden sentimentalitet udrydder man hinanden, næsten som i naturens fødekæde.

X

Den store kæp i hjulet, historiens hjul, hamsterhjulet, kom da Jesus sagde nej. Nu må det slutte. Menneskene bør følge en anden strategi.

Mennesker skal lære at tilgive.

Han gik selv forrest.

Hvordan levede og handlede og regerede Jesus? Ja, ikke ved at ville samle et parti, samle disciplene i en hær eller fraktion, der kunne mase sig frem og agitere og propagandere og måske ligefrem bruge vold eller terror. På ingen måde.

Jesus levede sit liv stik modsat.

Han tog skyld på sig.

Det er min skyld! Sådan sagde han – sådan cirka.

Og det virker fantastisk stærkt: ikke at fralægge sig skyld, ikke beskylde andre, ikke pege fingre ad andre, ikke gøre andre skyldige eller til sydebukke.

Se dem der – de er de onde!

Alt det kender vi alt for godt.

Verden overvældes af anklager mod andre, skyldiggørelse af grupper, bebrejdelser i hobevis, sydebukke, konspirationsteorier om skumle hensigter.

Det er roden til krige, etniske udrensninger og folkemord. At man pålægger andre mennesker og som oftest en gruppe af mennesker en skyld, bærer kimen til den værste ondskab.

Jesus gik den stik modsatte vej. Som den første i verdenshistorien. Han løftede menneskeheden ud af stammekulturernes fællestrummerum med magi, woo-doo, klankrige og sydebukke.

Og så stillede han sig selv til rådighed for sagen: Her er jeg. Tag mig. Jeg vil aldrig pege fingre ad andre, aldrig tale ondt om andre, aldrig tillægge andre mennesker slemme hensigter.

Jeg tilgiver alle, og jeg tager skylden for alle. Så bare klyng mig op.

Sådan sagde og gjorde Jesus.

Han tilgav os alle vore misgerninger. Eller som vi siger her i kirken: han gav os syndernes forladelse.

Og derfor skal vi også være indstillet på at tilgive hverandre.

Det lyder som store ord. Det er det også, men det er samtidigt ganske simpelt og enfoldigt.

Vi skal lære at kunne slå en streg over mange ting.

Sige et lille ord på 3 bogstaver: pyt. Pyt med det!

Lære at bruge fingrene ikke til at pege med, men til at se igennem dem.

Lukke øjnene.

Ikke bære nag.

X

I denne verden siger man "noget for noget". Det er også godt nok. Den gensidighed er samfundets hårde cement, hvor man kun får noget, ved at give noget.

I virkeligheden er det kun tiggeren, der vælger at basere sit liv på andres godgørenhed. Alle vi andre må stå op om morgenen og yde noget, gøre en indsats, levere, præstere, arbejde, gøre sig fortjent.

X

Men det er ikke hele livet.

Der er også den anden dimension, det vi forkynder i kirken, hvor det er "noget for ingenting". Eller slet og ret **nåde**.

Nåden og tilgivelsen er det, som gør os til kristne mennesker. Når vi praktiserer den – i stort ellers småt, som Jesus lærte os det – er vi gode kristne.

AMEN